

Latweeschu Awiseß.

Nr. 18. Zettortdeenâ ztrâ Meijsa 1835.

Jaunas sinnaß.

No Skujenes (Widsemme), 14tâ April. Tikfai mas deenu wehl, kamehr mums ihstena pawaffara rahdabs. Tanni nakti no 4tû us 5tu April, snigge wissapfabrt libds paschu Nihstauri us wezzu seemas sneegu (kas pee mums ap to laiku wehl labbi dsilfch un zeets bija) pehdas augstumâ un wehl woi dsillaki; un pehz tam gandrihs pilnu neddetas strehki negants seemelawehisch pubte, stipri falle un sneega-puttenî rinzfojabs. Nu jau kalni rahdabs pelleki un zerrezjam drihs warreschoht lohpinus islaist. — Pehrnpawaffar' 5tâ April schè kahdâ muischâ, issehje 18 puhru ausu, kas Jubli mehnescha beigumâ plauti un iskulti 95¹/₂ puhru brangas labbibas isdewe. No wiffa ausu sehjuma, kas tanni muischâ wehlaiki tappe issehsta, ne salni ne usauge. — Bet atkal no schagads pawaffaras runnajohht — laiks arri bija, tai nahloht; jo arr muhsu puffè tikpat labbi zilwekeem kâ lohpeem leels truhkums. Lohdes muischâ salnu junts, kas jau 20 gabdu wezs, effohht noplehstis, lohpeem fo doht. Dascham semneekam ne krisla seena, ne salnu. Skujenes leelâ muischâ jau kahdu 20 leelu lohpu krittuschî un tas pats arri pee dauds semneekem rahdabs.

A. R.

Sinna par weenu jannu grahamtu un kahds wahrds no sweschahm wallodahm.

Muhsu awischu lassitajem sinnu dohdam par weenu jannu spreddiku grahamtu, kas ne fenn pee zeeniga Steffenhagen funga irr rakstos eespeesta, prohti:

Jauna spreddikku grahamata us wissahm sweddeenam, swehtkeem un swehteem laikeem, farakstita no Konsistorialrahht G. B. P. Rhode,

nelaika Dundangas mahzitaja. Abgabdata no Joh. Chr. Horlacher. Zelgawâ. Gespeesta no J. W. Steffenhagen un dehla 1834.

Schi jauna spreddikku grahamata turra 260 laypas, irr us jauku papihri un ar kohscheem bohstabeem drikketa un maksa ne-eeseeta pufs dahlderî jeb 60 kapeikas, eeseeta ar stipru melnu wahku I sudraba rubli. —

Ne wiss kas jauki usstattams irr labs, ne jebkatra wahrya kas tufla leekabs irr grauschu pilna, bet no schihs grahamatas warram gan fazziht, kaut tai arri buhtu slihts papihris, saylibhis wahrs un gruhti lassami bohstabi, tomehr labbi darritu tas, kas winnu pehrf. Tam nelaikam dwehfeles gannam, kas scho grahamtu farakstijis, lai arri ne buhtum to pasinnuschî, warram drohschi fazziht: gan irr bijuse mihliga sirds — jo winsch isproht ar tik mihligem wahrdeem usrunnaht tohs grehzineekus, wahjus, behdas samiffuschus, un arri irr bijis gaisch prahts, jo fo winsch fakka: tas irr lehti un skaidri saprohtams, tahs libdsibas kurras winsch peewelk, tik jauki deen un peekriht tai weetinai, kurrî tahs irr blakkus listas, un ta pateesiba, fo winsch zaur scho jeb zittu libdsibu grihb gaismâ nest, ne irr ta paslehpta, kâ ir tas, kam ne irr wiffai gaisch prahts to ne sayrastu. Ne sinnam, woi tas nelaikis muhsu tehwu semmè dsimmis; no winnas wallodas spreest, ne buhs Kursenneeks, jo winna walloda greeschabs us Wahzu wihsi, un tee wahrdi ne irr tâ salikti kohpâ, ka mehß Latweeschi tohs blakkus leekam; wehl schehlojamees pah to, ka arri bohstabu salikschana schinni spreddikku grahamatâ irr sawada kâ zittas Latweeschu grahamatas. Latweeschu wallodâ ritigi rakstihht, bes tam irr gruhtu leeta. Kad nu tee mahziti wihri, katrs grihb greeht to wahrdu rakstischanu pehz sawa prahsta, fur mehß — kas ne effam mahziti, bet tikfai mahzekli, tahdi

Kam irr jamahzahs — tad lai sinnam ischfirt kusch riktigi raksta, kusch nè? Lai peeteek schee wahrdi pahr to jaunu spreddiku gramatu.

No Latweeschu wallodas runnadams, fazzischu arri kahdu wahrdu us juns, nihli Latweeschu draugi! Kas Latweeschu walloda raksta. Lai patihf dsirdeht lihdsibu: Kad es, pilsata dsihwodams, iseetu us eelu, peeliktu pee kahjahm pastalas un apwilktu fillas sekkes un ihfas fillas bilfas — un nu nemtu snalku melnu prakku un us wahz mohdi apsectu fakku drahuu, iswilktu krekla apfakla stuhri labbi stipri ais fakla drahnas laukâ, un krekli, kruschschu weeta, eedurtu selta addatu ar spigguloscheem afmineem, un ar fihdu nehshogeli weena rohka gaisu pehrtu, un baltus ahda zimduš ohtrâ speestu un zeppuri wiffin eelihki us galwu liktu, fo dohmajeet, neggi wiffi smeetohs, kas mannis eeraudsitu? Un kas buhtu firma galwina, frattitu galwu, fazzidama: reds kahds tas gekkis! wezza mahmina nopuhstohs fazzidama: tas irr nejehgâ! Woi ne buhs tâ? Un kalabb tâ? Woi smahdeschu pastalas — jeb to krekla stuhri? Ne buht nè. Ur pastalahm staiga daschs Jesus pehdâs un ar prakku mugurâ daschs sawam lungam, sawam debbesu Tehwam kalpo. Bet neweens ne irr dsimnis un neweens ne warr stahweht ar weenu kahju Wahzsemme un ar ohtru Kursemmè. — Woi tas gan peekristu islaist no muttes weenu Wahz un weenu Latweeschu wahrdu? Kas ta buhtu par fajaukta walloda, kas to sawrastu? Kas skaidri Latweeschu wallodu mahk, un to turra par gohdu to skaidri sawrast un skaidri runnaht, tam aufis tohp plohsin sawlohsitas, kad Latweeschu wallodu tâ walka, fa pirmit no winna gekka fazziju to effam apgehrbtu bijuschu. Wehl Latweescheem Wahzu swahrri ne deen, jeb zaur Wahzu swahrkeem tas zilweks wehl ne tohp par Wahzeeti, neds zaur Sprantschu swahrkeem par Spranzosi. Un zil wansch irr dihwains tas zilweks! Kas tad nu winnam atlezz no tam, kad wansch Sprantschu walloda Muhfu Tehws skaitihb! Woi Pehteris winnâ faulè pehz tam waizahs: kahdâ walloda effi to Kungu peeluhdsis? Woi ne waizahs: ar kahdu firdi tawas

luhgschanas effi fazzijis? — Bet woi tad ne buht ne buhs mahzitees sweschas wallodas? Lai to ne falku. Zaur to fa sweschu wallodu mahzamees muhsu prahts tohp gaischaks, mehš peenemnamees gudribâ un sawpraschanâ, bet — kad eesim sweschâ semmè, kaut mums gan patiktu to sweschu eeraschas un winnu dsihwoschana, woi pahrnahkuschî mahjâs dsihwosim pehz tam, kâ winni dsihwo, neggi jebkats peekersees atkal pee tehwu eeraschas? — Tâ lai tas noteek aridsan ar sweschahm wallodahm, lai mahzamees arri kâ zittâs semmès dsihwo, bet lai atkerramees: tas kas fiktâ gaisâ deen, tas muhsu seemela semmè ne geld; lai mahzamees sweschas wallodas, bet Muhfu Tehws lai skaitam tehwu wallodâ, jeb kad ar saweem brahleem, saweem zilts-beedreem runnajam, lai tad leekam tohs wahrduš tâ blakkus, kâ winni darra, fa jebkats muhsu wallodu sawrastu, jo winnu labbad mehš rakstam, winnu labbad runnajam, ne muhsu labbad ween. — Ne fakkeet wiss: Latweeschu walloda irr lohti nabbadsite. Ne zil irr to wahrdu. Ne warr stipri un swarrigi, ne warr kohschî un mihligi, ne warr gudri un samannigi tannî sawunnatees. Warr gan, ja tikfai wallodu proht. Woi fazzisim: nemsim pahrgrohsim to wallodu, luhgsim waldischanaî lai pawehl: kâ schis wahrds lai eesihnetu to, un tas wahrds atkal scho leetu. Lai ne fakkam tâ. Bet luhgsim pasemmigi tohs, kas pahr Latweescheem walda: lai schehligi gahdatu fa muhsu Latweeschu behrnu prahts taptu isfkaidrohts, fa tas peenemtohs zaur lassischanu un sawrattigu pamahzischanu gaischunâ. Kad prahts buhs gaischaks, gan tad raddisees wahrdi. Un mehš — fo lai darram? Lai atverram aufis un lai klausamees: Kad Latweeschi mihligi, faderrigi, weenprahfigi sawunnajahs; lai atverram sawu firdi, kad nabbags un skinaîs sawas behdas subdsahs, lai zeescham lihds ar winnu, lai klausamees kahdi wahrdi tad isheet no winna muttes, kad wansch schehlojahs, kâ wansch isleek sawas firds sawpes; lai arri eemam kahdâ wakkarâ schenki, ne meesu ar dschreenu meeloht, bet tikfai dsirdeht, kâ daschs sakarsis augsti un gudri

runna, pahr debbes leetahm, no praweeschu wahrdeem, no gudribas, kà Deewa wahrds jamahza u. t. j. p. Ur wahrdu fazzih: lai dshwojam lihds ar Latweescheem wiffas weetàs, gan tad redsefm zif daschs wahrds ideet no muhsu brablu muttes, fo mehß ne bijam pasinnufchi, un kà Latweeschu walloda ne irr ne buht tik nabadsite, kà daschi fakka. Zaur wahrdeem parahdischu to pateesibu effam. Zrr Latweeschi kas ne fakka wairs: behrnu seewa, jeb behrnu auklis, tas irr rupisch, prasts wahrds! fakka: esnu behrnu gaspascha pee ta un ta funga. Kad waiza, kas effi? Ne atbildi: darbarihrs, tas arr irr prasts wahrds, fakki: strahdneeks. Kad waiza, kas irr flims? Ne fakki: mans wihrs, mans laulahts draugs; tee effoht prasti wahrdi, fakki: mans fungs jeb manna gaspascha. Waiza rupju grehzineeku, woi effi sadsis? Winsch atbildi: sadsis ne esnu, to ne warr neweens no mannim fazzih. Bet to ne leedsoshs: man bijuse fajuffschana pee muischas seena, kà jau pee muischas buhschanas; jeb ta: peeduhru wifkin naggus pee muischas pagraba; jeb ta: peenaschkejohß pee kaimina rudseem. Ne truhkst wahrdi — lassitais! ja tikfai ne truhkst leeta. Kad buhs labs padohms, samanniga sapraschana, gan tad raddisees ir wahrdi!

B. P.

Teefas fluddinaschanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserikas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsts ic. ic. ic., tohp no Krohna Dhsolu muischas pagasta teefas wiffi tee, kam kahdas taifnas parradu prassischanas pee ta lihdschinniga Abawas muischas fainneeka Kahrflu Laufmannu Zehkaba buhtu, usaizinati, ar sawahn prassischanahtm jeb peerahdischanahtm lihds 18to Mai f. g. pee schahß teefas peeteiftees, jo wehlaki neweens wairs ne taps peenents. Krohna Dhsolu muischas pagasta teefa, 18ta April 1835. 3

+++ Mahmu Zannis, pagasta wezzakais.
(Nr. 112.) Jeannot Grosset, pagasta teefas stihweris.

No Buklaischu pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kahdas taifnas parradu prassischanas pee ta lihdschinniga Maues muischas fainneeka Augeneeku Ernesta

buhtu, par kurra mantu konkurse nospreesta, usaizinati, lai 24ta Mai f. g. pee schihß pagasta teefas peeteizahß, ar to pamahzischanu, ka tee kas ne peeteiftees, wehlaki wairs ne taps peenemti.

Buklaischu pagasta teefa, 29ta Merz 1835. 1
(Z. S.) +++ Fahnaitu Samels, pagasta wezzakais.
(Nr. 125.) R. Stengel, pagasta teefas stihweris.

Wiffi tee, kam kahdas taifnas prassischanas pee ta Ugahles basnizfungu fainneeka Leibn Walta buhtu, tohp usaizinati, pee saudeschanas sawas teefas 2 mehneschu starpa no appalschraftitas deenas, pee Ugahles pagasta teefas peeteiftees.

Ugahles pagasta teefa, 13ta April 1835. 2
(Z. S.) +++ Rumneeku Mattihß, pagasta wezzakais.
(Nr. 14.) C. Freyberg, pagasta teefas stihweris.

No Krohna Behrsmuischas pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kahdas taifnas parradu prassischanas pee ta lihdschinniga Drukfas muischas fainneeka Strautinu Zehkaba un pee ta lihdschinniga Spriggulu muischas (Wilhelminenhof) fainneeka Kauschu Kahrta buhtu, par kurru mantahm konkurse nospreesta, usaizinati, lai 18ta Mai f. g. pee schihß pagasta teefas peeteizahß, ar to pamahzischanu, ka tee kas ne peeteiftees, wehlaki wairs ne taps peenemti. Krohna Behrsmuischas pagasta teefa, 13ta April 1835. 1

(Z. S.) +++ Rikku Ans, peefehdetais.
(Nr. 230.) H. Müller, pagasta teefas stihweris.

No Dohbeles pagasta teefas tohp wiffi parradu bewei ta Dohbeles fainneeka Zanna no Sewara Dhgaina mahjahm, kas nesphezibas deht sawas mahjas pats atdewis, usaizinati, lihds imo Juni f. g. schein peeteiftees, jo wehlaki neweens wairs ne taps peenemti.

Dohbeles pagasta teefa, 18ta April 1835. 2
Blumenfeldt, pagasta wezzakais.
(Nr. 151.) Ewertß, pagasta teefas stihweris.

No Dohbeles pagasta teefas tohp wiffi parradu bewei ta Dohbeles fainneeka Masu Spinnitu Zanja, kas nesphezibas deht sawas mahjas pats atdewis, usaizinati, lihds imo Juni f. g. schein peeteiftees, jo wehlaki neweens wairs ne taps peenemti.

Dohbeles pagasta teefa, 18ta April 1835. 2
Blumenfeldt, pagasta wezzakais.
(Nr. 152.) Ewertß, pagasta teefas stihweris.

No Dohbeles papasta teefas tohp wiffi parradu bewei ta Zann-Seffawas fainneeka Lieblandu Mattihsa, kas sawas mahjas nesphezibas deht pats atde-

wis, ušaižinati, lihbs 1mo Juni f. g. ſcheit peeteiktees, jo wehlaki neweens wairs ne taps peenemts.

Dohbeles pagasta teefa, 18tā April 1835. 2

Blumenfeldt, pagasta wezzakais.

(Nr. 153.) Ewertš, pagasta teefas ſrihweris.

* * *

Za pee Krohna Rendes muiſchaš peederriga uhdenš ſudmalla, pee ka krogšs, lauki un plawas peederr, taps no nahkofſcheem Jahneem uš arrenti iſdohta, bet ne beš tam, ka peenahkamu drohſchibu dohtu. 7tā un 8tā Mai f. g. pee ſchihš pagasta teefas warr wiſfaš wajjadſigaš ſinnas par ſcholectu dabbuht, jo ſchinnis deenas ta ſudmalla un kaš pee tahš irr peederriš taps iſfohlihtš.

Krohna Rendes pagasta teefa, 12tā April 1835. 1

+++ Lehpenecku Jannis, pagasta wezzakais.

(Nr. 66.) W. Freudendorff, pagasta teefas ſrihweris.

* * *

No Kalužeemas pagasta teefas tohp wiſſi tee, kam kahtaš taiſnas praſſiſchanaš pee ta nelaika Kihweš muiſchaš ſaimneeka Kuku Andreja buhtu, ušaižinati, pee ſaudeſchanaš ſawas teefas lihbs 18to Mai f. g. pee Kalužeemas pagasta teefas peeteiktees.

Kalužeemas pagasta teefa, 27tā April 1835. 3

Not, pagasta teefas ſrihweris.

Wiſſi tee, kam kahtaš taiſnas parradu praſſiſchanaš pee ta nelaika Leelaš Berſteleš ſaimneeka Rubbenu Mikkele buhtu, tohp ušaižinati, ſew 4 neddelu ſtarpā, prohti lihbs 13to Mai f. g. pee Leelaš Berſteleš pagasta teefas peeteiktees.

Leelaš Berſteleš pagasta teefa, 13tā April 1835. 2

(L. C.) +++ Benzehnu Kriſchjahns, pagasta wezzakais.

(Nr. 93.) L. Krauſe, pagasta teefas ſrihweris.

* * *

Za pee Krohna Ušmaš muiſchaš peederriga mohbeſchana no 6o ſlauzamahn gohwim, ka arriſan ta ſweijoſchanaš brihweſtiba uš Ušmaš eſera, taps no nahkofſcheem Jahneem ar peederrigu drohſchibu uš arrenti iſdohti, un taš iſfohliſchanaš terminš uš 13tu un 14tu Mai f. g. noliktš; kam tihl ſchahš weetas ušnemt, tee lai tanni noliktā deenā Krohna Ušmaš muiſchā atnahk, kur arri wiſſaš wajjadſigaš ſinnas dabbuhs. Krohna Rendes pagasta teefa, 23ſchā April 1835. 2

+++ Lehpenecku Jannis, pagasta wezzakais.

(Nr. 77.) W. Freudendorff, pagasta teefas ſrihweris.

Naudaš, labbiwaš un prezzu tirguš uš plazzi. Mihgē tanni 29tā Aprila 1835.

	Sudraba nauda.			Sudraba nauda.	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 rubli 56½ kap. papihru naudaš gelbeja	1	—	I pohdš kannepu	—	70
5 — papihru naudaš	1	38	I — linnu labbakaš ſurteš — —	3	—
I jaunš dahlberis	1	32	I — — ſiktakaš ſurteš — —	2	80
I puhrš rudſu	1	50	I — tabaka	1	20
I — kweeſchu	1	80	I — dſeſeš	—	65
I — meeſchu	1	20	I — ſweeſta	2	50
I — meeſchu = putrainu — —	1	80	I muzza ſilku, preeſchu muzza — —	5	25
I — auſu	—	90	I — — wiſkſchnu muzza — —	5	50
I — kweeſchu = milku	2	25	I — ſarkanāš ſahlš	6	—
I — bihdeletu rudſu = miltu — —	2	—	I — rupjaš leddaināš ſahlš — —	5	—
I — rupju rudſu = miltu — —	1	50	I — rupjaš baltāš ſahlš — —	4	20
I — ſirnu	1	50	I — ſmalkāš ſahlš	3	90
I — linnu = ſehklaš	3	25	50 graſchi irr warra jeb papihreš rubliš un warra nauda ſtahw ar papihreš naudu weenā maſfā.		
I — kannepu = ſehklaš	2	—			
I — ſimmenu	5	—			

B r i h w d r i ſ ſ e h t.

No juhrmallāš-gubernementu augſtaš waldiſchanaš puſeš: Hofraht von Braunschweig, gram. pahrluhkotiš.